

Būtiska daļa izejvielu tiek izvestas no valsts, nevis pārstrādātas uz vietas. Viena no Latvijas eksportprecēm ir graudi.

PĀRDZĪVOT SAUSĀKĀM KĀJĀM

Kā spilgts piemērs minēta aizvadītā vasara, kad laikapstākļu izraisītā ārkārtas situācija parādīja, ka bioloģiskās saimniecības krīzi pārdzīvoja *sausākām kājām*, jo bija ievērojami mazāk tērējušas līdzekļus ārējo resursu iegādei. Vienlaikus Raivis Bahšteins uzsver nepieciešamību būtiski attīstīt vietējo pārtikas pārstrādi. Lai gan Finanšu ministrija birokrātijas mazināšanas vārdā mudina atteikties no zaļā publiskā iepirkuma prasībām, valstij jāatrod cits risinājums, kā nodrošināt vietējo un pārsvarā bioloģisko pārtiku skolās, slimnīcās un citās valsts iestādēs. Ilgtermiņā pārtikas drošībai būtiski ir arī ieguldījumi augsnes auglības uzlabošanā ar bioloģiskām metodēm un vietējo šķirņu attīstībā.

Pretruna starp klimata pārmaiņu aspektiem un lauksaimniecības izaicinājumiem slēpjas nevis pašā lauksaimniecībā, bet gan lauksaimnieku lobija vēlmē turpināt strādāt ar līdzšinējām dabai un klimatam kaitīgām metodēm, ignorējot pārmaiņas dabā, klimata izmaiņas un bioloģiskās daudzveidības tīkla sairšanu, teic Raivis Bahšteins.

Viņa ieskatā patiesi ilgtspējīga lauksaimniecības prakse nav pretrunā

klimata mērķiem, bet gan tiecas tiem pielāgoties. Tādēļ lauksaimniecībai kopumā jātuvinās agroekoloģiskām praksēm, piemēram, oglekļa piesaistei augsnē, daudzveidīgai augseki, būtiski samazinātai vai pilnībā izslēgtai ķīmisko minerālmēsļu un pesticīdu lietošanai, kā arī bioloģiskās daudzveidības saglabāšanai.

Komentējot pieņēmumu, ka Latvijas ražotāji nespēj nodrošināt pilnīgu pārtikas neatkarību robežu slēgšanas gadījumā, Raivis Bahšteins teic, ka globāla mēroga krīzes spilgti parāda, cik ievainojamas ir pārtikas sistēmas, kas balstītas uz garām piegādes ķēdēm un atkarību no importa.

LBLA ieskatā pārtikas nodrošinājums ir jāuzskata par stratēģiskas nozīmes drošības infrastruktūru – līdzīgi kā enerģētika vai veselības aprūpe. Lai Latvija ilgtermiņā būtu noturīga pārtikas ziņā, nepieciešama skaidra nacionālā pārtikas drošības stratēģija, vietējo ražotāju un pārstrādes stiprināšana, lauku uzņēmēju atbalsts, augsnes auglības palielināšana un mērķtiecīgs atbalsts bioloģiskajai lauksaimniecībai kā krīzes apstākļos noturīgai pārtikas sistēmai.

Šaurā skatījumā var šķīst – no importa atkarīgai valstij klimata mērķu izpildei izdevīgāk ir produkciju ievest. Taču, raugoties plašāk un realistikāk, vietēja un ilgtspējīga pārtikas

ražošana ir viens no būtiskākajiem risinājumiem gan pielāgošanās spējai klimata pārmaiņām, gan pārtikas drošībai krīzes brīžos. Lauksaimniecība pati par sevi netraucē klimata mērķu sasniegšanai – izšķirošais jautājums ir tas, kādu lauksaimniecības praksi izvēlamies.

NACIONĀLĀ DROŠĪBA UN SPĒJA PABAROT TAUTU

Lauksaimniecības organizāciju sadarbības padomē (LOSP) *Likumam un Taisnībai* uzsvēra, ka klimata politika un pārtikas nodrošinājums nav skatāmi atrauti viens no otra, jo spēja pabarot sabiedrību ir tieši saistīta ar nacionālo drošību.

Covid-19 pandēmija skaidri pierādīja, ka vietējais ražotājs ir spēcīgs un krīzes situācijā spēj nodrošināt Latvijas sabiedrību ar pārtiku – vietējiem pamata uztura produktiem: dārzeņiem, gaļu, olām, pienu un citiem ikdienā nepieciešamiem produktiem.

LOSP norāda, ka uz pārtikas drošību jāraugās arī no cita aspekta – kā valsts organizē un nodrošina pārtikas krājumus *X stundai*. Pašlaik ir izveidota sistēma, kurā ir apzināti stratēģiskie uzņēmumi, taču tā vēl jāpapildina ar stratēģiskajiem ražotājiem un jāizveido pilnvērtīga piegāžu kārtība. Šis jautājums tiek risināts sa-